Socialdemokratiet står til venstre for midten.
Det arbejdsprogram, som vi skal vedtage om et par dage, vil endnu engang understrege Socialdemokratiets placering i dansk politik. Vi har altid været et parti - en bevægelse - der arbejder for, at mennesket skal blive mere frit og mere uafhængigt af kapitalen. Det er derfor, vi arbejder for social tryghed. Det er derfor, vi vil have respekt om mennesket igennem medbestemmelse, medansvar og medejendomsret. Det er altså frihedstrangen, der er den drivende kraft. Vi vil ikke have et samfund af undertrykkere og undertrykte. Et samfund som mere eller mindre er præget af, at dem, der ejer, også bestemmer.
Det er det, vi mener, når vi siger, at Socialdemokratiet står til venstre for midten.
Jeg tror også, det er
vigtigt endnu engang at understrege, at for os er demokrati og socialisme to ligeværdige begreber. Det er ikke socialismen, der skal bestemme over mennesket, men mennesket der skal bestemme over socialismen. Vi ønsker under ingen omstændigheder noget i retning af østeuropæiske tilstande. For os er socialisme det konsekvent gennemførte demokrati.
Socialdemokratiet er ikke et parti, der møder frem med forenklede budskaber. Vi ved, at det enkelte menneske har mange
sider, og at vi lever i en verden, som nok forekommer mange
af os meget indviklet. Derfor er slagordene ikke os.
Der tales så meget om, at vi i politik skal sælge varen.
Egentlig bryder jeg mig ikke om dette udtryk. Men der er
forskel på at sælge noget og så holde udsalg. Vi holder
ikke udsalg af vore synspunkter.
Det kan da godt være, at det lige for tiden ikke er så populært at ville gøre noget for de dårligst stillede i vort samfund. Alligevel vil vi gøre det. Vi tror bestemt også, at det er muligt at appellere til et flertal i befolkningen om at være solidariske. Vi mener nemlig, at vi skal være solidariske også uden selv at have fordel af solidariteten.
Vi gik af som regering, fordi vi ikke ville holde udsalg. De 4 partier, som nu er regering samt RV og Fremskridtspartiet, havde rottet sig sammen.
Vi er normalt til at forhandle med. Men i hver eneste forhandlingssituation har vi været os bevidst om vort program og principper, og vi måtte konstatere, at der ikke længere i Folketinget var flertal for en politik, der i sin kerne var socialdemokratisk.

Og de borgerlige partier sagde, at vi gav op. Det må de sige, som de vil. Selv ved vi, at vi ikke gav op. Tværtimod holdt vi fast.
Kunne man forestille sig en socialdemokratisk politik, der genskabte fattigdommen i Danmark?
Kunne man forestille sig en socialdemokratisk politik, der ikke indeholdt de reformer, som skaber større lighed i vort samfund?
Kunne man forestille sig, at vi i en krisetid skulle lade de mest udsatte grupper betale krisen?
Det kan jeg ikke forestille mig. Og jeg er helt sikker på, at det kan I heller ikke.

Nu står vi over for en ny kongresperiode på 4 år. Det er den socialdemokratiske kongres, der skal afstikke linjerne. Hver ting, vi foreslår, skal have en socialdemokratisk kerne. Vi kender nok til virkeligheden til at vide,
at vi ikke altid har styrke nok. Af og til må vi nøjes med at så nogle frø. Nogle af dem spirer langsomt. Men de spirer.. , .
Selvfølgelig vil vi helst føre vor politik fra den mest for delagtige position. Og den har man, når man danner regering .
Det ved de borgerlige også. Derfor har de så travlt med at demontere den offentlige sektor, derfor skal de nu og helst så hurtigt som muligt have forringet den sociale solidaritet. Folk ved godt - og de borgerlige partier ved godt - at Socialdemokratiet kommer igen. Men uanset om vi er i regering eller i opposition, er Socialdemokratiets grundlæggende politik den samme.
Vi vil ikke bygge et parti på vejrhaner, på forenklede ideer eller sager, på skattefiduser eller høje hatte
og kaniner.
Socialdemokratiet vil ikke bedrage sine vælgere. Vores ideer er ikke stykkevis og delt. Vores forestilling om samfundet er båret af et helhedssyn, hvor ordet solidaritet er vævet ind på alle sider.
Vi har i vor lange historie været ude for mange vanskeligheder og megen modstand i kampen for et sådant samfund. Nogle falder fra på den lange vandring, men andre er kommet til. Nogle var utålmodige og rendte længere ud til venstre for så at opdage, at de kom længere fra målet. Andre fik det særdeles godt og fik nok i sig selv og blev politiske flakkere.
Alt det kan sinke os på vejen mod et bedre samfund, hvor mennesket er målet for al

vor stræben. Man kan sinke os men ikke stoppe os. Vi kalder os arbejderbevægelsen. Det er netop, hvad vi er - en bevægelse.
Til trods for at de økonomiske vinde udefra i de sidste 10 år blev stadig hårdere, formåede vi hvert år i vores regeringsperiode, at der kom flere i arbejde end nogensinde før.
Men vi er ikke tilfredse med det antal arbejdspladser, som vi skabte. For set ud fra Socialdemokratiets synspunkt, er det ikke så meget et spørgsmål om hvor mange. Det er et spørgsmål om nok. Og så længe der ikke er skabt plads til alle, som ønsker det, på arbejdsmarkedet, er der ikke skabt
nok.
Når arbejdsløsheden alligevel steg, hang det sammen med, at tilgangen til arbejdsmarkedet var større end nogen sinde tidligere. Og det skyldtes bl.a. også, at kvinderne
fik en stabil og varig tilknytning til arbejdsmarkedet.
Det manglede ikke på raffinerede forslag fra de borgerlige partier om foranstaltninger, der reelt ville have sendt kvinderne ud af arbejdsmarkedet.
Men vi gennemførte ikke et eneste af forslagene.
Det ville selvfølgelig have pyntet gevaldigt på arbejdsløshedstallet, hvis vi havde gjort det. Men det ville bestemt ikke have pyntet på Socialdemokratiets historiske troværdighed.
Det er ikke procenter, der er målet. Det er mennesker, der er målet.
Kampen mod arbejdsløsheden i en kapitalistisk krise er som at rulle en stor sten op ad bjerget.
Men vi gav ikke op.
Socialdemokratiet har igennem årene, ja, i hele vores politiske historie, været partiet, der ønskede sving i hjulene, gang i omsætningen og skaffe nye arbejdspladser. Intet parti har stærkere end Socialdemokratiet gået realistisk ind i arbejdet for at fremme fx dansk landbrug og reddet det igennem de mange kriser. Enten det skyldtes omkostninger, rentedød eller afsætningsvanskeligheder. Mange store erhvervsvirksomheder, bl.a. skibsværfterne, har vi båret igennem krisesituationer, ja, fremrykket offentlige investeringer og offentlige ordrer for at redde værfterne og arbejdspladserne. Masser af små håndværksmestre må sikkert også erkende, at fordelagtige låneordninger indenfor håndværk og industri er etableret til

gavn for mange virksomheder.
En anden af de ordninger, som det borgerlige Danmark først havde så meget imod, er den lov om byfornyelse, som Socialdemokratiet gennemførte. Husker I deres modstand, da de igen og igen fik udsat denne lovgivning? Det er den lov, som nu er begyndt at virke. Og den vil komme til at virke endnu bedre til gavn for både beskæftigelsen i byggeriet og først og sidst for de mennesker, der bor i byerne - hvis ellers det borgerlige flertal ikke bremser mulighederne.
De taler ofte om kunstige beskæftigelsesordninger. Det er svært at se, hvori det kunstige består, når man taler om byfornyelse.
Det er også, som om mange glemmer, at en meget stor del af dansk erhvervsliv arbejder for eller leverer produkter til den offentlige sektor. Utallige er de opgaver, der klares i samarbejde mellem erhvervslivet og den offentlige sektor, som af så mange er søgt lagt for had.
I praksis vil alle - også erhvervslivets folk - komme til at erkende nødvendigheden af et stærkt samfund, hvor ikke alene den offentlige sektor men også mange andre former for ejendomsret vil være mere retfærdig, men også direkte nødvendig, hvis vi skal klare de store investeringsopgaver, som samfunds- og erhvervsudviklingen kommer til at stå over for i de kommende år.
Vi ved udmærket godt, at Danmark kan ikke få del i den fremtidige samfundsudvikling, hvis vi satser eensidigt på den offentlige sektor. Og heller ikke, hvis vi satser eensidigt på den private. Og betragter de to sektorer sig som hinandens modsætninger i stedet for som hinandens forudsætninger, får vi ingen udvikling overhovedet.
Det har vi altid været parate til at diskutere.
I hvert fald hvis forudsætningen for diskussionen er, at den offentlige sektor skal være tilstrækkelig stor.
For er den ikke det, kan vi ikke sikre, at vi når vore fordelingspolitiske mål. Somme tider udvikler de borgerlige næsten helt hadske følelser i forhold til den offentlige sektor. Lad mig derfor som en modsætning sige: Socialdemokratiet elsker den offentlige sektor. Den giver os større social og sundhedsmæssig tryghed. Den giver en bedre folkelig uddannelse. Den yder en stor service for det private erhvervsliv.
Men vi kan godt alligevel være enige med de borgerlige. Produktionen skal være så stor som overhovedet mulig i den private sektor.

Lad os da også bare erkende, at ikke alt i stat, amter og kommuner fungerer til vor tilfredshed. Derfor siger vi ja til modernisering - i dette ords egentlige mening.
Men nej til det ideologiske felttog for privatisering, som finansministeren har sat igang.
Det er også lykkedes at få ført en socialdemokratisk politik med perspektiver i.
Tænk blot på, at for få år siden havde Danmark ikke nogen energipolitik. Men det fik vi. Oven i købet var det en energipolitik, som aftvang respekt i andre lande.
Vi gennemførte energibesparelser samtidig med, at vi begyndte at udnytte vore egne energikilder.
Oliechocket ramte ikke de svage. Vi fordelte ressourcerne, så Danmark ikke gik i stå.
Og de borgerlige partier fnøs. Men i dag gavner det dem - og dermed har regeringen fået meget foræret.
I dag er Danmarks egenproduktion af energi øget.
Vort olieforbrug kommer i dag fra vore-egne kilder, og når naturgassen slår igennem med fuld styrke, vil Danmarks forsyning med energi fra egne kilder blive yderligere styrket. Og hver gang en vindmølle snurrer, en liter olie eller en
kubikmeter naturgas bringes i land, styrker vi betalingsbalancen. Samtidig mindsker vi Danmarks afhængighed af
omverdenen.
Derfor sørgede vi også for, at samfundet kom til at spille en stor rolle inden for energiforsyningen på
lige fod med de private selskaber. Og vi ønsker, at samfundet skal være med i alle faser i energiforsyningen.
Eller lad mig tage miljøpolitikken. Den blev systematisk opbygget under krisen af de socialdemokratiske regeringer. Nogle gange under virkelig massiv modstand fra de borgerlige partier - eller i hvert fald nogle af dem. Visse borgerlige partier har det synspunkt, at erhvervslivet får bedre vilkår, hvis man forringer både arbejdsmiljøet og det miljø, der omgiver os.
Men vi fastholder også under den værste krise, at mennesker er vigtigere end rentabilitet. Vi mener, at de penge, som vi tjener i dag, ved at svine naturen uhæmmet til eller ved at ødelægge menneskers helbred, kommer vore efterkommere til at betale mangefold i morgen.
De borgerlige politikere har travlt med at nedgøre vores økonomiske politik i de år,

hvor krisen i store dele af verden blev mere og mere alvorlig.
Men brugte den socialdemokratiske regering da ikke mange penge? Jo, det gjorde vi. For når arbejdsløsheden som følge af denne krise voksede fra dag til dag, og når antallet af familier, der var nødt til at gå på bistandskontoret steg, når pensionister, som der blev forholdsvis flere af, skulle holdes skadesløse, så koster det naturligvis mange penge. Og Socialdemokratiet ønsker at sikre de hårdest ramte. Bl.a. de arbejdsløse så de i hvert fald ikke oven i det hele også skal have store økonomiske bekymringer.
Vi lavede også nye reformer, bl.a. efterlønsordningen. Den var ikke alene rimelig og rigtig, den var en direkte nødvendighed i en periode, hvor der blev mindre arbejde, og hvor man altså på denne måde kunne fordele det lidt bedre.
Der er også andre områder, hvor de offentlige udgifter steg Der er ikke i noget tiår bygget så mange plejehjem som i den sidste regeringsperiode. Vi har fået gymnasier i et så stort tal også i denne periode, at vi næsten kan sige,
at alle unge, der ønsker det, kan få en studenter- eller studenterlignende eksamen.
På alle andre områder i undervisningssektoren er der sket en eksplosiv udvikling i disse kriseår. Vore uddannelser, vore specialarbejderuddannelser, vore omskolingskurser med mere, har i dag et omfang, som viser, hvor stor betydning, vi tillagde også denne del i vor uddannelsespolitik. Hvem tør påstå, at det skulle vi ikke have gjort? Ingen. Og hvordan ville Danmark have set ud i dag, hvis ikke vi havde investeret alt det, vi har i vores uddannelse af de unge?
Men det skal samtidig understreges, at vi i vor regeringsperiode år for år holdt igen på den offentlige sektor, hvor det på nogen måde var muligt og forsvarligt. Fra en realstigning på 7-8-9 pct. i den offentlige sektor fik vi efterhånden reduceret det til højst et par procents stigning i realvækst. Og det var altså samtidig med, at vi socialt, uddannelsesmæssigt og ved en lang række beskæftigelsesforanstaltninger satte ind fra samfundets side.
Vi vedkendte os hver eneste øre, vi har brugt. Det afgørende er ikke alene, hvor meget man bruger, men at man bruger pengene til det rigtige. Også her var ledemotivet for Social
demokratiet kravet om solidaritet.
Vi forsøgte allerede som regering at komme igennem både med en skattereform, som kunne gøre beskatningen mere

effektiv på de områder, hvor der i dag er alt for mange unddragelser. Alt for mange der kører på frihjul.
Vi forsøgte også at komme igennem hele to gange med konkrete forslag til beskatning af de enorme rentetilskrivninger til pensionskasser og livsforsikringsselskaber. Det er det borgerlige Danmark, der er årsag til, at denne reform ikke blev gennemført meget hurtigere. Nu er den gennemført, og den har betydet milliardindtægter til staten. På finansloven for 1985 udgør den endog en indtægt på 10 mia. kroner. Med andre ord: Socialdemokratiet er en direkte årsag til, at den konservative regering får en forbedring af finansloven på 10 mia. kroner. Det er noget, der vasker sig. Og så siger man, at Socialdemokratiet ikke er samarbejdsvillig om den økonomiske politik.
løvrigt var det jo netop realrentebeskatningen, der var en del af årsagen til, at Socialdemokratiet var nødt til at forlade regeringen.
Og skattetrykket. Hvordan er det gået med det? Er borgerne kommet til at betale mindre i skat, efter at man slap af med de socialdemokratiske skatteplyndrere? For det var jo det, som den borgerlige opposition snakkede så meget om. Ja, tallene fortæller, at skattetrykket, der før var 44, 2%, da Socialdemokratiet gik af, nu er oppe på næsten 48%. Men ikke nok med det. For dertil kommer, at regeringen er kommet med skjulte
skatteforhøjelser. Tænk blot på de øgede medlemsbidrag til A- kasserne. For disse bidrag er i løbet af et par år steget med over 100%. Det er jo også en beskatning, men det er dels en beskatning, der vender den tunge ende nedad, fordi den pålignes alle med lige stort beløb, og så pålægges denne skat oven i købet alene lønmodtagerne. Oven i dette kommer den private finansiering af arbejdsmarkedsuddannelserne. Igen en særskat på lønmodtagerne.
Men lad os bare tage nogle flere tal. Hvordan så de økonomiske forhold ud ude omkring i verden, da den socialdemokratiske regering gik af? Ja, det er en kendsgerning, at der var minusvækst i hele OECD-området. Der var en vækst på minus 0,3%.
I dag regner man med, at der vil være en vækst i hele OECD- området på +4,3%. Det er bl.a. på denne baggrund, at vi fastslår, at de internationale konjunkturer er stærkt forbedrede.
Og det er altså på denne baggrund, at vi tillader os at bedømme regeringens indsats.

Vi er tilfreds med, at der er gunstigere konjunkturer nu, og så er det, at vi konstaterer, at denne økonomiske rygvind gavner også regeringen. Regeringen skal næsten stille sig selv i vejen for denne gunstige vind for at undgå at komme fremad.
Socialdemokratiet fremlægger sine forslag og sine programmer, for at vi derigennem kan markere det socialdemokratiske alternativ. Vi ved udmærket, at trods den rygvind, der i øjeblikket er igennem de bedre konjunkturer, så står Danmark og andre lande overfor vældige problemer. Derfor er den socialdemokratiske politik bygget op på realiteter, men hele vores ideelle grundlag om solidaritet mellem mennesker er bygget ind i disse realiteter.
Det er derfor, vi i august 1983 fremlagde vores program for en aktuel, økonomisk og social politik, som vi kaldte "den solidariske vej". Det er også i den ånd, at vi på denne kongres fremlægger og beslutter os for et nyt 4-års arbejdsprogram.
Regeringen har afvist den solidariske vej. Først sagde man, at vores økonomisk-politiske program ikke hang økonomisk sammen. Og da ingen økonomer kunne finde fejl i vore beregninger, sagde regeringen, at man ikke skulle tro alt for meget på økonomer.
Vi ønsker en nedsættelse af arbejdstiden, der sammen med aktive og målrettede investeringer og en socialt rimelig indkomstpolitik kan bringe flere i arbejde. Derved falder statens udgifter samtidig med, at der hugges afgørende og kraftigt ind på arbejdsløsheden .
Det er et program, som børnefamilierne har størst fordel af.
Det er med vilje. For det udtrykker den ægte solidaritet. Alt for mange familier pines af, at de ikke har den tid, der er nødvendig til børnene. Og børnene lider under det. Det er de børn, der engang vil bedømme os på det samfund og de livsvilkår, som vi kunne - eller som vi ville - skabe for dem.
Socialdemokratiet betragter ungdomsarbejdsløsheden som et af de alleralvorligste problemer for hele vort samfund.
Hvis man ikke gør den nødvendige indsats for at få dette problem løst, så er det ikke alene den enkelte unges fremtid, man
tramper på. Det er hele samfundets fremtid. For de unge ER fremtiden.

I den socialdemokratiske regering gjorde vi en kæmpeindsats for at få problemet løst gennem vedtagelse af det, som vi kaldte martspakken. Den åbnede eksplosivt for samfundets uddannelseskapacitet, så alle unge, der forlod folkeskolen, kunne sikres

et uddannelsestilbud. Det var også den pakke, der fremskaffede lære- og praktikpladser, og det var den, der sikrede jobskabelsesloven. Det var svært at få denne lovgivning igennem. De radikale hev den ene vej og SF den anden. Men det blev vore forslag, der stort set gik igennem.
Og man så da også, at noget af det første, som regeringen gjorde, var at skære dybt ned på den indsats.
Og det forslag, som det hele tiden var meningen, at martspakken skulle efterfølges af - nemlig ungdomsgarantien - havde man kun hånlige ord til overs for.
Men det anfægter os ikke. Vi SKAL have ungdomsgarantien gennemført. Den er også en del af den solidariske vej.
I mange lande i Europa er man nu begyndt at overveje ideen om en ungdomsgaranti. Også i EF behandles ideen f og det var os, der førte ideen frem.
Men kravet om kortere arbejdstid er også en vigtig faktor i arbejdet for at få flere i arbejde. I international sammenhæng tages forslaget mere og mere alvorligt. I EF-kommissionen er man direkte positiv, men det kniber med de konservative ministre.
Paradoksalt - men meget sigende - foregår alle disse overvejelser - også helt uden den nuværende danske regerings aktive deltagelse.
Vi er som socialdemokrater tilhængere af et samarbejde i Europa, fordi vi er et internationalt parti. Jeg mener ikke, at der i dag er andre klare alternativer. Jeg mener også, at medlemskabet af EF er til Danmarks fordel. Fordelen kan gøres op i penge, men det er nu vigtigt, at også andre sider indgår i vore vurderinger. Fx de frø, man sår, når man får nogle lande til at interessere sig for en ungdomsgaranti eller for en arbejdstidsnedsættelse. Og man kan heller ikke gøre dette op i penge - dette at en række udviklede stater i Europa er på talefod med hinanden.
For derigennem udgør de en faktor, som ingen kan tillade sig at overse.
Lad mig sige det lidt mere simpelt. Vi vil ikke som danskere domineres af nogen. Vi vil ikke domineres af Sovjetunionen. Og vi vil ikke domineres af USA. EF kan være med til at sikre, at vi ikke bliver det. Flere lande kan efterhånden komme med - samarbejdet kan skifte karakter. I Nordisk Råd har socialdemokrater i fællesskab fremmet et program for fuld beskæftigelse - for en bedre økonomisk og solidarisk politik.
Der er mange positive kræfter i Europa. Dem bør vi samarbejde til en fælles vilje. Vi

vil ikke have politisk union. Det afviser vi. Men vi siger ja til samarbejde, der styrker vore ideer og interesser. Det vil også gavne Danmark.
Vi har som bekendt haft nogle problemer med regeringen, når det drejede sig om Danmarks sikkerhedspolitik. De problemer er måske overstået nu. I hvert fald er det gennem dagsordener i Folketinget tydeligt tilkendegivet for regeringen, hvad der skal være grundlaget og visionen i dansk sikkerhedspolitik. Senest er det sket gennem vedtagelsen af den dagsorden, som opsummerede vore synspunkter, og som der blev skabt flertal for i maj 1984.

I juni indgik vi et forsvarsforlig.

Vi siger ja til, at Danmark må og skal have et forsvar. Den socialdemokratiske gruppe fandt det rigtigt at gå seriøst ind i forhandlingerne om et nyt forsvarsforlig. Jeg mener, at det virkelig lykkedes vores forhandlere på en meget kvalificeret måde at slå igennem med vores synspunkter. For os var det vigtigt, at forsvaret i hele sin opbygning fremtræder som et forsvar, der er helt tydeligt defensivt i sin karakter. Vi vil gerne være med til, at der også i rimeligt omfang sker en udbygning af forsvaret, fx som det skete ved, at vi øger bevillingerne til hjemmeværnet, som har en stigende tilslutning. D$_{en}$ skarpe adskillelse mellem hæren, søværnet og luftvåbnet må lidt efter lidt nedbrydes. Men selv om vi på enkelte områder var indstillet på flere bevillinger til forsvaret, så var vi generelt også af den opfattelse, at forsvaret i de kommende år må holde sig inden for økonomiske rammer, som ikke står i skærende modsætning til bl.a. de sociale nedskæringer, som regeringen gennemfører. Den socialdemokratiske gruppe kunne derfor fuldt ud godkende det forlig, som man forhandlede sig frem til, og ligeledes har naturligvis regeringen accepteret forliget. Det er i høj grad rigtigt at sige, at det nye forsvarsforlig for de kommende 3 år på afgørende punkter imødekommer Socialdemokratiets synspunkter.
Som det også fremgår af forslaget til arbejdsprogram, så vil Socialdemokratiet arbejde for, at Danmark forbliver atomvåbenfrit i freds-, krise- og krigstid. Vi vil ligeledes arbejde aktivt for, at Norden bliver en stormagtsgaranteret atomvåbenfri zone - og allerhelst et bredt bælte ned igennem Europa til Balkan. Der er ingen tvivl om, at det vil være et betydeligt bidrag til verdensfreden, selvom det synes nok så lille, når man
ser det i lyset af stormagternes samlede sprængkraft. Men et sted skal begyndelsen gøres. Og hvem føler sig i dag sikker under det, man kalder atomparaplyen? For

paraplyen kan i dag når som helst forvandles til en paddehattesky. Og ser vi først den på himlen, kan ingen paraply i verden længere beskytte os.
Som socialdemokrater har vi en klar forpligtelse til at kæmpe mod dette vanvid, som kun øger vor utryghed.
Og den kamp må vi kæmpe, uanset om det er populært eller ej, uanset om regeringen herhjemme, i Washington eller Moskva kan lide det eller ej.
I vort principprogram og i vort arbejdsprogram står den livsform beskrevet, som vi kæmper for.

Erfaringen har vist os, at når vi ikke sidder med regeringsmagten, så har vi svært ved at blive hørt.
Vi når ikke tilstrækkelig langt ud. Derfor skal vi også ude i vores partiforeninger i det lokale område være aktive i de ting, som rører sig i befolkningen Vi kan godt identificere os med en stor del af de ting, som samler folk i græsrodsbevægelserne.
Vi har gode muligheder, hvis vi forstår at udnytte den kendsgerning, at vort parti har partiforeninger på hver eneste plet på danmarkskortet. Overalt er der lokale fagforeninger, som vi kan samarbejde med, og hvor vi også gensidigt kan inspirere hinanden. Vi er selv en græsrodsbevægelse.
Vi skal være fremadskuende og forstå, at i morgen er aldrig som i dag. Hele den teknologiske udvikling vil skabe et helt nyt samfund. Et samfund som kan blive et helvede men også et samfund, som kan skabe meget mere frihed, meget mere fritid, mange flere muligheder for mennesker til at være sammen i interesse-grupper, i familierne og i en politisk og samfundsmæssig indsats.
Vi tror, at det er muligt at appellere til et flertal i befolkningen om at være solidarisk med sociale grupper, som måske er i mindretal, men en meget negativ udvikling er på vej. Regeringens politik vil medføre, at antallet af sociale tabere, antallet af grupper, der socialt set er presset, vil stige stærkt. Det er ikke gået op for befolkningen, hvor fantasiløs og simpel regeringens politik på disse områder egentlig er. For det drejer sig jo i al enkelthed om at tage fra de fattige og give til de irere velstående.
Indkomstfordelingen samfundsgrupperne imellem er de sidste par år blevet mere skæv. Forbruget stiger, først og fremmest i de mere velbeslåede grupper, og det må betales af grupper, hvis tilværelse bliver mere og mere spartansk.
Først gik det ud over de arbejdsløse og efterlønsmodtagerne. Allerværst gik det ud over folk på bistandshjælp. Nu er også pensionisternes reelle levevilkår efterhånden

blevet forringet. Omsorgen på vores plejehjem, på hospitaler og meget andet bliver stadig forringet, og vi ved allerede nu, at regeringen ikke er tilfreds med disse resultater. Den vil fortsætte sin fantasiløse og simple politik. Statsministeren sagde for kort tid siden, at han var ked af, at der ikke i den kommende finanslov var sparet yderligere 6 milliarder kroner. Hvor skulle der spares? Det sagde han ikke noget om. Men vi ved, hvordan han vil spare dem, og det varsler ikke godt for fremtiden. Derfor må vi arbejde for at få stoppet regeringen.

Med hver tredje vælger, der er socialdemokrat, har vi ikke det dårligste udgangspunkt. Vi ved også, at vi ude omkring i vores partiforeninger får stadig nye og unge partifæller, som også er særdeles aktive i arbejdet.

Aktiviteten, ja også livligheden forud for denne kongres er udtryk for, at en ung generation er på vej. Og hvor der er gærende kræfter, skyder det året efter.

Lad mig til slut sige:

Vi har mange gange op til denne kongres fået stillet spørgsmålet: Er det dejligt at være socialdemokrat?

Svaret er ja - og det er i hvert fald interessant.

Men dette at arbejde og virke i den socialdemokratiske arbejderbevægelse, det har egentlig aldrig været let. Jeg husker kampen med den store splittelse i tiden lige efter krigen. Utallige situationer kunne næsten virke håbløse, men vi genvandt alligevel vor styrke. I alle årene siden har vi været ledende i dansk politik.

Den voldsomme interesse, der er om denne kongres, vi nu holder, er intet mindre end et bevis på, at offentligheden, befolkningen, pressen og de borgerlige partier ved, at Socialdemokratiet selvfølgelig kommer igen.

Denne kongres skal vise det.